

ЗА ТРЕТИ ПЪТ В БЪЛГАРИЯ – ЕВРОПЕЙСКА НОЩ НА УЧЕНИТЕ

Пенка Лазарова,
отг. секретар на сп. „Наука”

„Емоции, кариера и мобилност на учените” - това беше мотото, под което премина на 26 септември 2008 г. Европейската нощ на учените у нас. България за трети пореден път се включи в инициативата на ЕК в цяла Европа да се проведе в един и същи ден Нощ на учените, посветена на всички, които се занимават професионално с наука, както и на младите хора, за които тя е магия и бъдеща кариера. Целта на всички прояви в Европа е да се предизвика широк интерес към учените и тяхната роля в обществото и в ежедневието на хората. Тя отговаря на необходимостта да се затвори пропастта между научната общност и обществото и е част от широка гама от инициативи на Европейската комисия за кариерата и мобилността на учените. Събитията дават възможност на учените да са близко до хората, да участват в дискусии и общи забави, както и да се покажат с техните човешки качества, житейски умения и творчески таланти.

Тазгодишното ни участие е в рамките на проекта **RE*CAME**, финансиран по подпрограма „Хора” на Седма Рамкова програма на ЕК за научни изследвания и технологично развитие. Проектът е фокусиран върху учени, работещи в сферата на природните науки и в частност - на биологията, химията и околната среда с цел запазване на природните ресурси за бъдещите поколения и създаване на благоприятна среда за устойчиво развитие на нашата страна и континент.

В рамките на проекта **RE*CAME**, консорциум от Агенцията за устойчиво развитие и евроинтеграция (АУРЕ) – Екорегииони, СУ „Св. Кл. Охридски” - Център за технологии на информационното общество, Технически университет – София, Тракийският университет - Стара Загора, Русенският университет „Ангел Кънчев”, Техническият университет – Варна, Асоциацията за Европейска интеграция и информация и Клуб „Млади таланти” и с партньорството на национално и местно ниво със Съюза на учените в България, музеи, общини и много други организации, сред които Британски съвет, РИОСВ и др., организира на 26 септември 2008 г. паралелно редица събития в 7 български града: София, Варна, Стара Загора, Русе, Добрич, Сливен и Пловдив.

Основната цел на проекта RE*CAME беше *“да подобри общественото признание на учените и тяхната роля в обществото и да насърчи младите хора в България да се насочат към научно-техническа кариера”*. Проектът акцентира върху нуждата от увеличаване броя на учени в Европа и

поощрява интереса на обществото и младите хора в частност към науката. Важна цел на проекта бе да насърчи диалога между науката и обществеността по отношение на устойчивото екологично развитие и да представи приноса на българските учени в тази насока. Чрез поредица от дейности партньорите се стремяха: да се разкрият пред публиката скритите страни в живота и работата на учените; да се увеличи общественото разбиране за приноса на учените в обществото, за неговия прогрес и развитие; да се изтъкне вниманието на ЕС към учените и възможностите за тях на широкия европейски пазар на труда; да се направи науката и кариерата на учените атрактивна за младите хора.

Общото в проявите бяха конкурсите за младите хора: изложба „Да превърнем отпадъците в забавна научна игра”, фотоконкурс „Учените в действие” (идеята за него от предишни издания на Нощта на учените беше приета за една от задължителните прояви в цяла Европа); конкурс за статии, реферати и мултимедийни презентации на тема „За устойчиво екологично развитие – решаване на проблемите на деня чрез наука и иновации”; кабинетите по любопитство, където децата и техните родители могат да участват в забавни научни експерименти под ръководството на учени; изложби; развлекателна програма “Емоции на учените”, която дава възможност на учените да се изявят като музиканти, художници и поети, представяйки на публиката скритите страни на своята индивидуалност - хобита, увлечения и таланти; „Начинът на живот на учените”, представящ ежедневието и таланта на учените; научни спектакли; научни кафенета; обиколки на музеи; филми; викторини, томболи и много забавления. Успоредно с това в програмата за отбелязване Нощта на учените във всеки от седемте града бяха включени прояви в съответствие със спецификите на региона.

Традиционно в **Стара Загора** Нощта на учените се отбелязва с много интересни прояви (информация за тях можете да получите от следващия материал в рубриката - бел. ред.).

В **Сливен** акцентът беше върху състезание на тема „Моят принос за подобряване на средата, в която уча, работя и живея”; киноложки конкурси; филателна изложба с екологична тематика. Домакин бе Природоматематическата гимназия „Доб-

ри Чинтулов”, която тази година чества 130-годишнината си. Изработеното там от участниците най-дълго екослание ще бъде изпратено на ЕК в Брюксел.

В **Пловдив** акцентите на проявата бяха томбола и забавна игра „Какво, къде, кога” с много предметни награди за участниците, научни беседи, както и демонстрациите на гл. ас. д-р Николай Ангелов от Техническия университет - София на биосензорите и тяхното приложение в екологията, медицината, биотехнологиите.

Поради тематиката на тазгодишното издание на Нощта на учените проявите във **Варна** бяха ограничени само с организиране на обиколка с ученици по обекти, използващи алтернативни източници на енергия. Самият празник бе изнесен в **Добрич**, където бе наблегнато на екологичното земеделие. Причината е, че житницата на България се намира в този регион. В програмата бяха включени изложби (напр. - посветена на успехите на Добруджанския земеделски институт край Генерал Тошево), викторини, музикални и развлекателни програми, както и запознаване на присъстващите с екологични храни и напитки, произведени в предприятия в региона и дегустирането им.

В **Русе** един от акцентите в програмата също беше дегустациите на екохрани и ековина, произведени в региона. Нощта на учените бе проведена под мотото „Екологията на въздуха, земята и почвата – в ръцете на учените”. Интерес заслужава инициативата “Хубава си, моя горо” на студентите от екоklubовете в страната и региона. В Дунавския град също показаха как учените могат професионално да съдействат за чистотата на въздуха, водата и почвата чрез специален хепънинг и кръгла маса. Специално участие имаше една от участничките в първата мирна демонстрация през 1988 г., която заедно с други свои колеги инженер-залесители е организирала протестите на майките с малки деца.

В **София** Европейската нощ на учените 2008 се проведе в Националния дворец на културата. Оказа се, че зала № 6 и фойето пред нея, където бяха изложбите и кабинетите по любопитство, са недостатъчни да поберат многобройните посетители - от ученици до утвърдени български учени. Събитието беше уважено от представител на Европейската комисия - Генерална дирекция „Изследвания”, доц. д-р Ваня Добрева - зам.-министър на МОН, чл.-кор. Александър Попов - и.д. гл. научен секретар на БАН, проф. д-р Недю Попиванов - зам.-ректор на СУ „Св. Кл. Охридски”, чл.-кор. Емилия Пернишка - председател на секция „Филологически науки” и член на редколегиата на сп. „Наука” (от името на СУБ), ст.н.с. д-р Алекси Попов - директор на НПМ на БАН, д-р Екатерина Цекова - директор на НПТМ, които произне-

соха поздравителни адреси от името на институциите, които представляваха.

Нощта на учените в НДК се превърна в истински празник, в който всички участници в програмата проявиха изключителна изобретателност, фантазия и научна компетентност. Незабравим ще остане **научният спектакъл „Пътешествие на звука”** на ученици от СОУ „В. Левски” в Севлиево - не само с атрактивно представяне от научна гледна точка принципи и явления, но и с професионалните музикални изпълнения на учениците.

Младите български учени бяха представени достойно със **спектакъла „Науката в приказките”**, организиран със съдействието на Британския съвет в България. Финалистите в конкурса „Лаборатория за слава Феймлаб 2007 и 2008 г.” метеоролозите Магда Божкова (Министерство на извънредните ситуации) и Милена Агопян (БАН, Пловдив); лекарят Златина Георгиева (Университетска болница - Плевен); фармакогенетикът Зорница Каменарска (Медицински университет - София); химикът Божидар Стефанов (СУ „Св. Кл. Охридски”); физиците Тодорка Димитрова и Стефан Николов (Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”) разказаха за приказни герои и явления през призмата на различни науки. Това беше един необикновен прочит на „Магьосникът от Оз”, „Снежната кралица”, „Алиса в Страната на чудесата”, „Снежанка и седемте джуджета”, „Златка - Златното момиче”, „Дивите лебеди” и „Палечко”. Седем млади учени - красиви, интелигентни, артистични, с чувство за хумор - един пример, достоен за подражание - доказателство за всестранный таланти на учените!

Свидетелство за всестранный таланти на българските учени - от докторанти до академици, беше **стихосбирката „Стъпки”**. Повече от 60 стихотворения от над 50 автора бяха подбрани след конкурс, обявен и организиран от Съюза на учените в България, и подготвени за печат от компетентно жури от СУБ. На публиката бяха представени стихове от двама световно признати български учени, които за съжаление не са вече между живите - акад. Ангел Балеvски и акад. Румен Цанев, едни от най-талантливите и всестранный надарени интелектуалци на съвременна България.

И докато в зала № 6 течеше развлекателната програма с прожекциите на **филмите** „Българската наука - част от Европейската къща на познанието” и „Забравените открития” (продукция на БТВ - автор Борислав Лазаров); **наградите от конкурсите** за най-добър журналистически материал на тема „Върхови достижения на български учени”, научните разработки на тема „Устойчиво развитие - решаване на проблемите на деня чрез наука и иновации” и макетите и моделите от „Да превърнем отпадъците в забавна научна игра”; му-

зикалните изпълнения на ученици от столични училища; теглеше се **томбола** с награди и т.н., във фойето пред залата трудно можеше човек да си пробие път, за да разгледа богатата експозиция.

Там можеха да се видят най-интересните **експонати от конкурса „Да превърнем отпадъците в забавна научна игра“**: картата на България на ученици от СОУ „Васил Левски“ - Севлиево, изработена от отпадъчни материали; моделите на биологични обекти на НСОУ и още много други.

Как от Космоса можем да помогнем за решаване проблемите на деня, можеше да се научи от изложбата **„Сателитните технологии и тяхното приложение за управление и мониторинг и опазване на околната среда“** на Центъра за спътникови наблюдения. Изложбата разкрива възможностите на съвременните технологии за наблюдение и анализ на значими за България екологични проблеми и бедствия като горски пожари, наводнения, замърсяване, но също контрол на съоръжения, зелени площи в градска среда, както и земеделски земи. С помощта на информацията от спътници могат да се заловят некоректни земеделски производители, които кандидатстват за субсидии от Европейския съюз, да се установи дали заявената обработваема площ или броят на животните във фермата са реални. Снимки на центъра са използвани и от военното министерство след взривовите край Челопечене. Те разкриват, че взривните материали край поделението са поне десет пъти повече от допустимото и твърде близо до населените места.

За трета поредна година Националният политехнически музей представя в Нощта на учените портрети на изявени български учени с изложбата **„Българска следа в науката“**. Тази година тя е посветена на учени, работили в областта на химията, биологията и екологията. Повечето от тях са били преподаватели във Висшето училище в София (впоследствие Софийски университет), който тази година чества 120 години от основаването си (по този повод някои дейности по проекта в София бяха свързани с учените от СУ „Св. Климент Охридски“). С тази изложба се отдава заслужена почит към строителите на българската наука и висше образование, някои от които са незаслужено забравени. Въз основа на трите издания на изложбите екип от Националния политехнически музей (НПТМ), Съюза на учените в България и Центъра за технологии на информационното общество към СУ „Св. Кл. Охридски“, подготви и брошура **„Българска следа в науката“**, издадена в чест на 120 години от създаването на нашата Алма матер, в която са представени видни университетски учени. На годишнината от полагане основите на висшето образование у нас бе-

ше посветен и в. **„Homo Sciens“**, който Съюзът на учените в България издава вече трета поредна година в рамките на проекта „Европейска нощ на учените“.

И още една изложба - **„Масла от Южното Черноморие“**, привличаше с прекрасните си картини вниманието на посетителите. Техният автор - доц. д-р Николай Ангелов от ТУ - София, е автор на около 290 публикации по научната си специалност и публицистика, вписан е в Златната книга на българските изобретатели на българското Патентно ведомство (2007), а през 2008 г. Българската стопанска камара му връчи диплом и сребърен медалион за серия научни продукти с индустриално приложение, защитени с 4 патента. Доц. Ангелов е участвал в няколко колективни и е направил 6 самостоятелни изложби (вж. <http://niki-angelov.hit.bg>).

Най-атрактивната част от Нощта на учените бяха т.нар. **Кабинети по любопитство**. Като че ли идеята за тяхната философия най-точно е представена в дипляната на кабинета **„Наука в куфър“** на НПТМ: **„(не) САМО ЗА ДЕЦА. За децата, които още не са пораснали. За тези, които вече са пораснали. За родителите им, които трябва да отговарят на много въпроси, а отговорите не винаги са им известни.“** Що е налягане, оптични илюзии, центробежна сила, център на тежестта, повърхностно напрежение, скорост, ускорение, гравитация; защо използваме сапун; защо нещата плават; как да ритаме като Бекъм; как да „превърнем“ водата във вино и обратно; гори ли захарта; как да си направим вулкан в буркан с вода; защо Наклонената кула в Пиза не пада; можем ли да изпратим „тайно писмо“ – това са само част от въпросите, които бяха поднесени под формата на забавни опити. А в отделен кабинет на НПТМ освен да се запознае с **„Чудесата на водата“**, всеки можеше да провери качеството на водата, която пие.

„Аерозоли и облаци“ беше тематиката на Кабинета по любопитство, в който физик-метеорологът Магда Божкова, младши експерт в Центъра за аерокосмическо наблюдение към Министерството на извънредните работи представяше дистанционните изследвания на Земята и тяхното значение за мониторинг и своевременна реакция при овладяване на бедствия и аварии. Любознателните млади хора научиха как космическите „очи“ откриват полски и горски пожари, атмосферно замърсяване, наводнения, топене на снежната покривка, температура и замърсеност на акваторията на Черно море.

На специални **щандове** всеки желаещ можеше да получи сувенири от ЕК и печатни издания: „Homo Sciens“, брошура на Проекта E*CARE; стихосбирката със стихотворения на учени; книжка „Кабинет на любопитството; брошури: за уче-

ните, „Българска следа в науката”, на EURAXESS и др.

В паралелната програма на Нощта на учените два софийски музея - **Националният политехнически музей** и **Националният природонаучен музей на БАН** бяха отворили вратите си от 16 до 20 ч. за всички желаещи да се запознаят с богатите им колекции.

Вероятно никой не е имал толкова голямо влияние върху нашите знания за живота на земята както Чарлс Робърт Дарвин (1809-1882). Неговата теория за еволюцията чрез естествен подбор, която сега е обединяваща теория в естествените науки, обяснява откъде се появяват изумително разнообразните видове живи същества и как те стават изключително адаптирани към специфичните условия на заобикалящата ги среда. В **Café Scientifique**, което се предаваше чрез видеовръзка едновременно в Кеймбридж, Атина и от хотел „Хилтън” в София (организирано паралелно със събитията в НДК) със съдействието на Британски съвет България над 100 души на чаша кафе в навечерието на честването на живота и изследванията на Чарлс Дарвин научиха „Какво всъщност казва Дарвин за човека?”. Презентатор беше Джон Ван Уай от Университета Кеймбридж, основател и директор на *Дарвин Онлайн* – сайт, който съдържа пълните публикации на Дарвин, 20 000 други документа, най-голямата библиография, а също и каталог на ръкописите на Дарвин, както и стотици допълнителни материали: спесимени, биографии, рецензии, справочни трудове и много друга информация. Джон Ван Уай е член на Британското общество за история на науката. Ван Уай планира да публикува: три книги и множество кратки публикации за Дарвин през 2009 г.; публикация съвместно с друг редактор на бележниците на Дарвин, известни като *Бийгълските бележници*, както и достъпна илюстрирана книга за Дарвин и еволюцията. Ван Уай редактира най-пълния библиографичен списък на публикациите на Дарвин, който някога е публикуван. Той изследва също други аспекти от живота и работата на Дарвин, включително времето, което е прекарал в Кеймбридж. Помагал е при реставрирането

на стаите на Дарвин в колежа, а също така има принос и към иконографията на Дарвин. Модератори в трите града, които се свързаха по видеоконферентна връзка, бяха млади учени, участвали в конкурсите на Лаборатория за слава Феймлаб.

Нощта на учените 2008 в София протече и завърши с много емоции, забавления и много нови знания за почти всички. Присъствието и активното участие на млади хора (голяма част от тях ученици) буди оптимизъм. Защото в пренаситеното със сензации и псевдоценности публично пространство намери място нещо стойностно, полезно, съчетаващо забавното с познанието. Дни след отпразнуване Нощта на учените в медиите се появи едно социологическо проучване сред младите хора, според което на въпрос на социолозите „Кой е Чарлз Дарвин?”, се оказало, че са знаели 31% от отличниците, 14% от добрите ученици и 6% от слабите ученици. Факт, който буди тревога! Да, трудно е да се привлече вниманието на младите хора, за които научното познание и научните постижения изглеждат далечни и нереални, а учените са някакви скучни отшелници. Нощта на учените е една от инициативите на ЕК, насочени към младежката аудитория. Надяваме се, че тези от тях, които взеха участие в Нощта на учените, са разбрали, че учените са хора като всички нас и че чрез наука бихме постигнали едно по-добре развито не само в икономически, но и в социален план общество. И че това е невъзможно без младите хора, които да продължат мисията на съвременните опитни учени. Бъдещето е в ръцете на младите хора и най-вече - на тези от тях, които ще поемат пътя на научната кариера и ще превърнат Европа във водеща научна сила. Целта е до 2010 г. старият континент да се превърне в научна зона с най-конкурентна и динамична икономика, основана на знанията!

*(Подробна информация ще намерите в Интернет страниците на Центъра за технологии на информационното общество – СУ „Св. Кл. Охридски”:
<http://www-it.fmi.uni-sofia.bg/re-came/>)*

ЕВРОПЕЙСКА НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2008 В СТАРА ЗАГОРА

Един от най-наболелите проблеми за съвременното общество е липсата на интерес към науката от страна на младите хора - от най-ранна възраст до университетско ниво. Това се отразява не само на развитието на научноизследователската дейност в България, но и в цяла Европа. При наличието на силна конкуренция от страна на бързо напредващи страни като Китай, Индия и Бразилия, Европа се нуждае все повече от икономика, базирана на знания - водена от наука и приложни изследвания. Това дава насоката на много от инициативите, предприети от Европейската комисия, включително и проекта, който за трета поредна година се провежда на територията на над 300 европейски - включително и няколко български, града.

Дейностите и събитията по проекта "Нощ на учените" на територията на гр. Стара Загора и гр. Сливен бяха организирани от Департамента за информация и повишаване на квалификацията на учителите (ДИПКУ), при Тракийския университет. ДИПКУ бе партньор в проекта "Научната кариера и емоции" (**Researchers Career and e-Motions - RE*SAME**) финансиран по 7 Рамкова програма за наука и технологии. Проектът е в съответствие с общоевропейската инициатива за провеждане на дейности за популяризиране на научноизследователската професия, науката и технологиите и акцентира общественото внимание върху приноса на учените към развитието на обществото. Целта е да се привлече вниманието на младите хора, които биха желали да избират кариера, свързана с научноизследователската дейност. Инициативата целеше и да фокусира внимание върху личността на учения-изследовател и неговото "човешко лице" с акцент върху забавното. Стара Загора участва в инициативата "Европейска нощ на учените" за трета поредна година.

Тематиката, избрана от колектива, иницираща проекта в България, беше **химия, биология и екология** и съответните научни области, свързани с тези науки, а също така и към **новите технологии**, подпомагащи развитието на тези науки и популяризирането им сред младите хора. Тематиките на миналогодишни проекти включваха история и археология (2007) и физика и технологии (2006).

Проектът даде възможност за диалог между учените и гражданите, като посетителите задаваха въпроси на учените и успяха да видят привлекателната част от работата на учения и неговата личност като цяло.

Доц. д-р **Гая Кожахарова,**
Вера Тодорова,
ДИПКУ, Регионален център за мобилност
на учените, Тракийски университет -
Стара Загора

Събитията, които се проведоха на територията на гр. Стара Загора, бяха изпълнени с изненади за малчуганите и по-големите деца, като те им дадоха възможност да изпитат своите знания в областта на химията, биологията и екологията. Децата имаха възможност да посетят екологичната лаборатория на автоматична измервателна станция РИОСВ - компютърен център. Младите участници се запознаха с дейността на станцията и наблюдаваха измервателния процес на 5 главни индекса, посочващи стойностите на замърсяването на въздуха. Много от децата успяха и да посетят офиса на Екоцентър, Стара Загора - инициатива на НПО - Гражданско обединение, гр. Стара Загора.

За най-малките любители на науката, танците и песните детска музикално-танцова формация „Маргаритки“, гр. Стара Загора изпълни своята пиеса „Немитата круша“ на сцената на Държавен театър, Стара Загора. „Маргаритките“ е съставен от 28 деца от 5 до 9 годишна възраст. Децата са наградени с първо място на IX-то издание на Международния конкурс за детско творчество „Слънце, радост, красота“ в гр. Несебър (15-19.07.2008). „Немитата круша“ запозна децата с живота на две мухи - носители на вируси и бактерии и имунните клетки, които се грижат за чистотата. Представлението е интересен и изключително забавен урок за малчуганите как да разпознават и затвърдяват основни хигиенни навици. Уникален е подходът на това творческо преплитане на наука, музика и актьорство, в резултат на което децата не само да учат биология и анатомия, но да пеят и да танцуват на такава тематика.

Нощта на учените в гр. Стара Загора беше открита официално с представянето на филма на Екоцентър, Стара Загора - "Транспортът в големия град- екологични проблеми", който беше специално направен по проекта. Филмът наблегна на идеята, че хаосът в трафика по българските улици е директно отражение на хаоса в останалата част на нашето общество. Необходимо е, докато се опитваме да се справим с промени и поправки в закони, местни и регионални управи, образованието и други да не забравяме и екологичните проблеми.

В рамките на проекта бяха проведени няколко

конкурса и изложби на различни теми: конкурс-изложба на рисунки и фотоси “Биологично разнообразие в България”; ученическа фотоизложба на тема “Химия и екология”; конкурс-изложба с ученически материали и екорепортажи на тема “Как да опазим околната среда”. Участниците в конкурсите представиха над 120 снимки, 10 рисунки, есета, презентации и екорепортажи, като възрастовата граница варираше от I до XII клас. Награждаването се извърши от миналогодишния победител в Международен конкурс за детска рисунка на тема “Нарисувай ми учен” на европейско равнище - отличената от Европейската комисия Деница Петрова от гр. Казанлък. Изключително интересни бяха презентациите и екорепортажите (под формата на филми), направени от участниците, които показваха високи умения и познания в информационно-технологичните методи за комуникация, както и интерес към екологичните проблеми на региона. Екип от гимназия „Н. Стайков” в гр. Казанлък направи презентация, в която сподели как децата от тяхното училище работят по различни екологични проблеми. Учениците от Професионална гимназия по био- и химични технологии - Стара Загора, представиха уникална и разнообразна програма. Водещите на програмата бяха придружени от танците на мажоретките на гимназията (носещи знаците на химичните елементи). Посетителите участваха във викторина на тема “Екология и опазване на околната среда: природа на заем”. Особен интерес

предизвикаха Кабинетите на любопитството: „Водата – най-ценното вещество на Земята” – презентация, в която посетителите имаха възможност да участват в опити за химичен анализ на водата с помощта на учените и студентите. Програмата съдържаше и много други интерактивни ефектни химични демонстрации. В една от задачите децата използваха живи цветя и изработиха атрактивно пано на българското знаме. Участниците в празненството бяха поздравени от най-малката участничка в програмата, която изпя песен за водата и различните физични форми, през които капката вода преминава, без да се загуби. Вечерта продължи с дискуссионна сесия в игрови формат на тема “Съвременни аспекти на аграрната наука – генетично инженерство и биологично земеделие”. Тук по-големите участници имаха възможност да затвърдят знанията си за генномодифицираните продукти, както и за рисковете и предимствата, свързани с тяхното производство. Младите хора многократно избираха биологичното производство пред модифицираните продукти и рационализираха отговорите си съобразно знанията и възгледите си. В играта се включиха три основни отбора.

След кратък поздрав от кмета на град Стара Загора гостите имаха възможността да се насладят на изкуство, представено от хора на науката. Музикално-поетична програма включи изпълнения на авторска поезия, музика и танци.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ"

Проект “Обучението на докторанти в базови изследователски умения – предпоставка за динамична кариера в съответствие с потребностите на пазара на труда”. Проектът е финансиран от Европейския социален фонд по ОП “Развитие на човешките ресурси” и се осъществява от четири института към БАН: Център по наукознание и история на науката (www.bas.bg/csshs/index.htm) в партньорство с Институт по биология и имунология на размножаването (<http://ibir.bas.bg>), Институт по електроника (<http://www.ie-bas.dir.bg>) и Институт по полимери (<http://www.polymer.bas.bg>).

Обучението по базови изследователски умения е в основата на изграждането на докторантите като професионалисти. То включва изграждането на умения като: академично писане, работа с библиографски източници, изготвяне на изследователски проект, представяне и убедително аргументиране на научни резултати пред различна аудитория, изработване на ефективен личен маркетинг и други задължителни умения, неотделима част от научната дейност. Овладяването именно на базовите изследователски умения известни като „**преносими умения**”, увеличава възможността за пряк трансфер на знание и иновативни подходи от науката към практиката. То подготвя докторанта за мобилно професионално поведение, гъвкава изследователска кариера, при която специфичните умения на изследователя се реализират във всички сфери, където се търси висока квалификация, съчетана с иновативен подход.

В рамките на проекта ще се поддържа виртуален дискуссионен форум по проблемите на обучението в докторантура в сайта на Асоциацията на докторантите в България. Резултатите от изпълнението на проекта ще се поставят в основата на разработването, съвместно с Центъра за обучение на БАН, на предложение за реформиране на докторантското обучение в БАН. Предложението за реформа ще се популяризира сред научната общност в страната. Допълнителна информация за проекта може да се намери в Център по наукознание и история на науката – БАН на тел.9817946.